

Zasady/metodyki przeprowadzania badań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych

Paweł Sawicki
Dyrektor Zarządzający
Pionem Inspekcji

AGENDA

1. Uwarunkowania formalno-prawne
2. Czynności kontrolne w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych
3. Czynności kontrolne w Kasie Krajowej

Uwarunkowania formalno-prawne

- Delegacja do wykonywania czynności kontrolnych wynika z art. 64 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych:
ust. 1: „Czynności kontrolne podejmowane w kasach oraz w Kasie Krajowej przez pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, zwanych dalej „inspektorami”, są wykonywane po okazaniu upoważnienia wydanego przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego oraz legitymacji służbowej.”
- Minister właściwy ds. instytucji finansowych na podstawie ust. 3 ma określić – po zasięgnięciu opinii KNF i Kasy Krajowej – szczegółowe zasady i tryb wykonywania czynności kontrolnych w kasach i w Kasie Krajowej – prace w toku.
- Czynności kontrolne w kasach przeprowadza również Kasa Krajowa na podstawie art. 63 ust. 3.

Nadzór KNF nad działalnością skok

Nadzór KNF nad działalnością kas polega (art. 67) w szczególności na:

1. Analizie sprawozdań finansowych kas;
2. Badaniu:
  - realizacji obowiązku utrzymywania płynności płatniczej;
  - zgodności udzielanych przez kasy kredytów i pożyczek z przepisami art. 29-32 i art. 36 ustawy;
  - zabezpieczenia i terminowości spłaty kredytów i pożyczek kas;
  - sytuacji finansowej kas;
  - jakości aktywów i zobowiązań pozabilansowych;
3. Ocenie poziomu kapitałów.

Nadzór KNF nad działalnością Kasy Krajowej

Nadzór KNF nad działalnością Kasy Krajowej polega w szczególności na (art. 68):

Badaniu:

- wykorzystania środków funduszu stabilizacyjnego;
- zasad, metod i standardów realizacji celu, który jest określony w art. 42 (zapewnienie stabilności finansowej kas);
- zgodności prowadzonej działalności z przepisami ustawy.

Czynności kontrolne

Przeprowadzanie czynności kontrolnych (po wejściu w życie ustawy) wiąże się z następującymi działaniami:

- Przygotowywanie Planów kontroli
- Opracowanie wewnętrznych standardów kontroli (metodyki i procedury)
- Ustalanie szczegółowego zakresu merytorycznego kontroli w skok i w Kasie Krajowej
- Przeprowadzenie kontroli w podmiocie
- Prezentowanie ustaleń czynności kontrolnych w protokole z inspekcji
- Wydanie zaleceń KNF

W odniesieniu do kontroli skok: w celu zmniejszenia obciążenia kas kontrolami niezbędna będzie efektywna współpraca pomiędzy Urzędem KNF a Kasą Krajową.

Czynności kontrolne – metodyki i procedury (zakres merytoryczny)

- Metodyki i procedury prowadzenia czynności kontrolnych w kasach i w Kasie Krajowej będą uwzględniały nadzór typu „compliance” (zgodność działania podmiotu z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi) oraz podejście oparte na ryzyku.
- Celem metodyk jest zapewnienie spójności działania różnych zespołów inspekcyjnych poprzez stosowanie jednolitych standardów badania.
- Zakres merytoryczny metodyk jest zróżnicowany i dostosowany do przepisów prawa i charakteru działalności kas oraz kasy Krajowej.

Taksonomia kontroli

Procedury kontroli dotyczące kas i Kasy Krajowej podzielono na następujące obszary merytoryczne:

1. proces zarządzania (w tym zarządzanie kapitałowe i przestrzeganie wymogów dot. funduszy własnych i współczynnika wypłacalności),
2. ryzyko kredytowe (jakość aktywów),
3. utrzymywanie płynności płatniczej (ryzyko płynności w przypadku Kasy Krajowej),
4. ryzyko stopy procentowej,
5. ryzyko operacyjne.

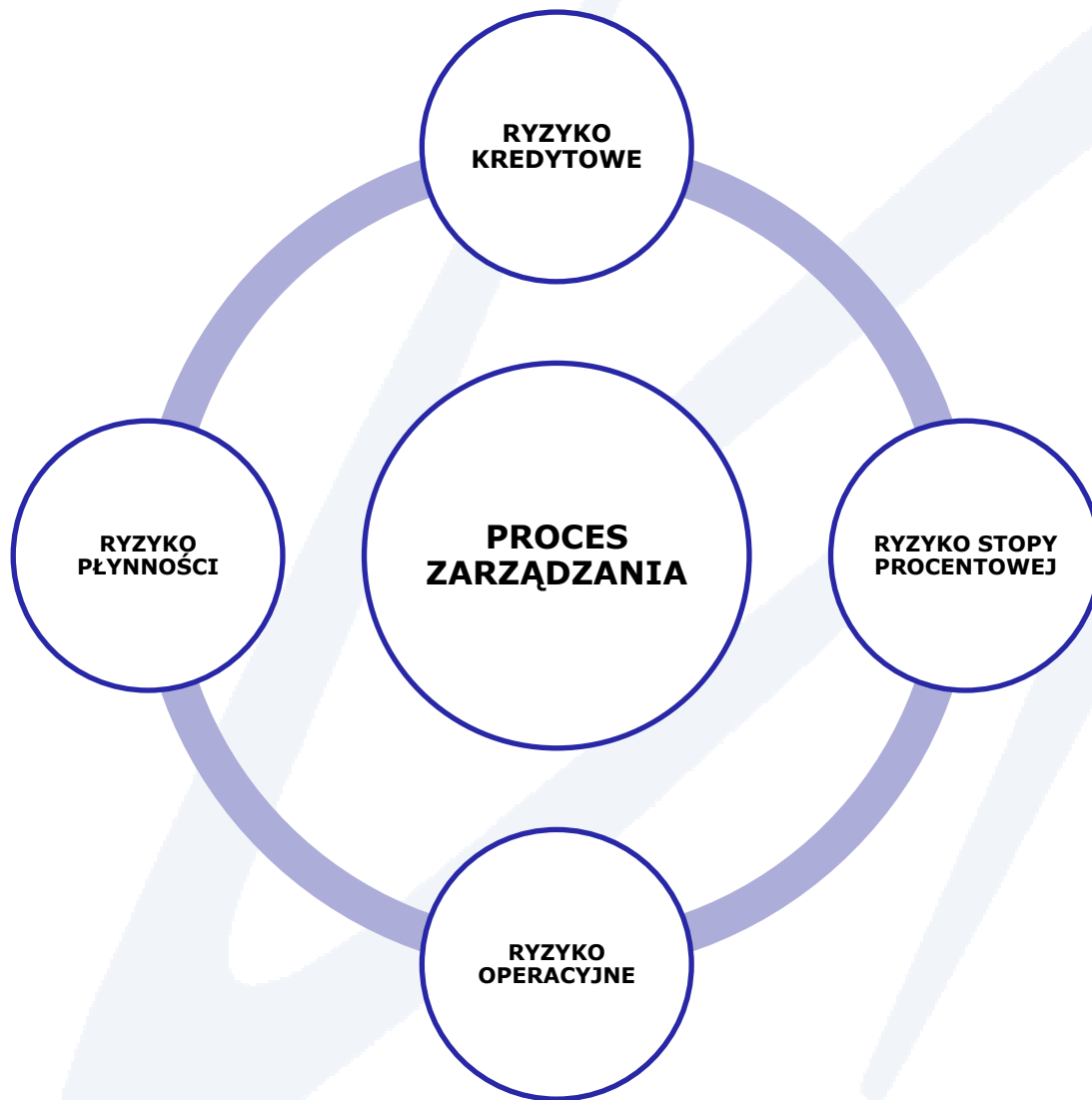
Czynności kontrolne realizowane przez urząd KNF nie będą miały charakteru badania biegłego rewidenta ani lustracyjnego.

Czynności kontrolne – podejście oparte na ryzyku

W odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka analizowany będzie:

1. poziom ryzyka
2. jakość procesu zarządzania ryzykiem występującym w działalności kasy
  - identyfikacja ryzyka
  - ocena/ pomiar ryzyka
  - monitorowanie i kontrola ryzyka (w tym podejmowanie przez zarząd działań w celu ograniczenia ryzyka i/lub poprawy zarządzania danym ryzykiem – wprowadzanie bardziej efektywnych mechanizmów kontroli)

RYZIKO KREDYTOWE

Celem badania jest ustalenie poziomu narażenia kasy na ryzyko kredytowe i ocena procesu zarządzania tym ryzykiem

Główne zagadnienia badane w kasach:

1. Polityka kredytowa i polityka inwestycyjna
2. Limity koncentracji
3. Portfel pożyczkowo-kredytowy wraz z zabezpieczeniami
4. Ekspozycje pozabilansowe
5. Papiery wartościowe i inwestycje kapitałowe
6. Należności (poza należnościami z portfela pożyczkowo-kredytowego)
7. Windykacja i restrukturyzacja
8. Sprawozdawczość SKOK
9. Kontrola wewnętrzna i audyt

UTRZYMYWANIE PŁYNNOŚCI PŁATNICZEJ

Celem przeprowadzenia badania jest sprawdzenie czy zapewnione są warunki zapewniające bezpieczeństwo środków pieniężnych gromadzonych w kasach oraz ocena czy kasa realizuje cel obowiązku utrzymywania płynności płatniczej.

Główne zagadnienia badane w kasach:

1. Utrzymywanie płynności płatniczej – *aspekty ilościowe*
  - obowiązek określony w art. 38 ustawy: rezerwa płynna i limit rezerwy płynnej,
  - prawidłowość obliczenia oraz przestrzeganie przez kasę wymogów w zakresie płynności określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Finansów (aktualnie projekt),
  - struktura terminowa aktywów i pasywów.

UTRZYMYWANIE PŁYNNOŚCI PŁATNICZEJ (cd)

2. Utrzymywanie płynności płatniczej – *aspekty jakościowe*
  - proces zarządzania płynnością (procedury wewnętrzne, identyfikacja i kontrola ryzyka, kontrola wewnętrzna w tym zakresie),
  - korzystanie ze środków z funduszu stabilizacyjnego oraz innych form pomocy,
  - sprawozdawczość.

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Celem badania ryzyka stopy procentowej w kasie jest ustalenie poziomu narażenia danej kasy na ryzyko stopy procentowej oraz ocena procesu zarządzania tym ryzykiem

Główne zagadnienia badane w kasie:

1. rodzaje ryzyka, jakie występują:
  - ryzyko terminów przeszacowania (luki stopy procentowej),
  - ryzyko bazowe,
  - ryzyko opcji klienta.
2. proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej (procedury wewnętrzne, identyfikacja i kontrola ryzyka, kontrola wewnętrzna w tym zakresie).

RYZIKO OPERACYJNE

Celem badania z zakresu ryzyka operacyjnego w kasie jest ocena narażenia kasy na ryzyko operacyjne i ocena skuteczności funkcjonujących mechanizmów kontrolnych

Główne zagadnienia badane w kasie:

1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym (procedury wewnętrzne, identyfikacja i kontrola ryzyka, kontrola wewnętrzna)
2. Zasoby kadrowe
3. Bezpieczeństwo informacji i systemy informatyczne
4. Usługi elektroniczne dla klientów kas

PROCES ZARZĄDZANIA

Celem badania jest ustalenie:

- Czy rada nadzorcza i zarząd kasy wypełniają należycie swoje obowiązki, zgodnie z przepisami prawa oraz statutem, i czy podział uprawnień decyzyjnych nie jest konfliktogenny?
- Czy zostały opracowane adekwatne regulacje wewnętrzne i procedury, dotyczące wszystkich obszarów działalności i czy struktura organizacyjna jest do nich dostosowywana?
- Czy funkcjonują systemy: zarządzania ryzykiem, informacji zarządczej i kontroli wewnętrznej, i czy pozwalają na kontrolowanie ryzyka w działalności; jak działa kontrola wewnętrzna i czy prawidłowo wykonuje swoje zadania?
- Czy funkcjonuje zasada rozdzielenia obowiązków; czy pracownicy nie pełnią jednocześnie funkcji wykonawczych i kontrolnych w odniesieniu do tych samych czynności?
- Czy przestrzegane są postanowienia stosownych ustaw oraz uchwał, rozporządzeń MF i zaleceń KNF oraz Kasy Krajowej?
- Czy posiadane fundusze są dostosowane do skali działalności?

PROCES ZARZĄDZANIA (cd)

Główne zagadnienia badane w kasie:

1. Wypełnianie obowiązków ustawowych przez Radę nadzorczą i Zarząd
2. Proces zarządzania kasą
3. System planowania
4. Struktura organizacyjna
5. System zarządzania kapitałem i ryzykiem, w tym wymogi dotyczące funduszy i współczynnika wypłacalności
6. Outsourcing
7. System informacji zarządczej (raportowania wewnętrznego)
8. Kontrola wewnętrzna i audyt zewnętrzny

KASA KRAJOWA

Zakres badań prowadzonych w Kasie Krajowej będzie zbliżony, ale oczywiście będzie uwzględniony odmienny charakter działalności Kasy Krajowej i jej uprawnienia ustawowe.

Dziękuję za uwagę